3.2. Kur'an ve Sünnet

İslam kültür ve medeniyetinin ana kaynakları Kur'an-ı Kerim ve sünnettir. Kur'an ve sünnet öğretisinin merkezinde ise her şeyin hâkimi olan Allah (cc) vardır. Kur'an-ı Kerim ve sünnetin önemi " **(Ey Muhammed!) Her ümmetin kendi içinden üzerlerine bir şahit göndereceğimiz, seni de onların üzerine bir şahit olarak getireceğimiz günü düşün. Sana bu kitabı; her şey için bir açıklama, doğru yolu gösteren bir rehber, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak indirdik."**[13] ayeti ile ifade edilmiştir.

Fark Edelim

Kur'an ve sünnetin ilkeleri, bilginin önemini ve işlevini yeniden şekillendirdi. Böylece ilim, insanı Allah'a (cc) götüren faydalı bir araç hâline geldi. Müslümanların bu çabaları sadece şeri ilimlerle sınırlı kalmadı. Matematik, tıp, coğrafya, astronomi, kimya ve dil bilimleri gibi alanlarda da mevcut medeni birikimi miras olarak aldı. Bu ilimlere yenilerini ekleyerek medeniyet mirasına yeni boyutlar kattı. İlmî faaliyetler insanlığa, kültüre ve medeniyete hizmete, toplumun mutluluğuna yardımcı olmaya yöneltti.

(Ebu'l Hasen Ali en-Nedvi, *Dünya Kültür ve Medeniyetinde İslam'ın Etkileri*, 80-81)

Kur'an ve sünnet bize insanın varoluş nedenini, aklın önemini ve işlevini, toplumsal kuralları açıklar.[14] İnsanın Allah (cc) ile kendi cinsiyle ve diğer mahlukat ilişkilerinin ölçülerini belirler. Aile toplum ve devlet düzeni gibi hayatın her alanında insana rehberlik eder. Kur'an ve sünnet, ideal insan modelini tanımlar. Bu sayede Müslümanlar, ilişkilerinde ifrat ile tefrite düşmekten sakınır ve hayatı ölçülü yaşarlar.

Kur'an'daki **"Ant olsun ki sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü ümit eden ve Allah'ı çokça anan kimseler için Resulullah'ta güzel bir örnek vardır."** [15] ayetiyle Hz. Peygamber, Müslümanlar için üsveihasene *(güzel örnek)* olarak tanımlanır. Kur'an'ın hayata uygulaması olan Hz. Peygamber'in fiil ve davranışları, Müslümanların nasıl bir duruşa sahip olması gerektiğini göstermiştir. Hz. Peygamber başta aile fertlerimiz olmak üzere diğer insanlarla kuracağımız ilişkilerde tutum ve davranışlarımızın nasıl olması gerekti-

Görsel 1.6: İslam kültür ve medeniyetinin özü tevhittir.

13 Nahl suresi 89. ayet.
14 el-Faruki - el-Faruki, *İslam Kültür Atlası*, 126-127.
15 Ahzab suresi 21. ayet.

ğini bize yaşantısıyla öğretmiştir. Bu rehberlik, gündelik hayatın sorunlarının somut çözümünde yönlendirici bir işlev üstlenmiştir. Elçi göndermek suretiyle İslam'a davet etme, savaş ve antlaşma yaparak başka inanç grupları ile ilişki kurma gibi farklı konularda Müslümanlara istikamet çizmiştir. Sünnet, İslam kültür ve medeniyetinin müracaat kaynağı olarak önemini her dönemde korumuştur.

16 Hökelekli, “Duyu”, 10/8.
17 İsra suresi 36. ayet.
18 bk. Araf suresi 179. ayet, Yunus suresi 31. ayet, Nahl suresi 78, 108. ayetler, Hac suresi 46. ayet, Yasin suresi 65. ayet, Secde suresi 9. ayet, Casiye suresi 23. ayet.